AL FÈ YON TÈS DEPISTAJ: **DETEKTE AK ANPECHE KANSÈ NAN GWO TRIP**

FÈY ENFÒMASYON SOU TÈS DEPISTAJ KANSÈ NAN GWO TRIP

KALITE TÈS: TÈS ADN NAN POUPOU KI GEN PLIZYÈ SIB (FIT-DNA)

Nenpòt moun kapab gen kansè nan gwo trip. Li kapab afekte moun nan tout ras ak gwoup etnik. Tès depistaj woutin kapab ede pwofesyonèl swen sante ou la jwenn kansè yo bonè, lè yo pi fasil pou trete. Tès depistaj la ka anpeche kansè, nan jwenn ak retire polip yo oswa boul ki pa nòmal yo nan gwo trip la.

Genyen plizyè opsyon tès diferan pou tès depistaj la. Pale ak pwofesyonèl swen sante ou la pou ou chwazi tès ki bon pou ou a.

KIYÈS? Granmoun ki gen risk mwayen pou gen kansè nan gwo trip yo ka fè yon FIT-DNA, ki se yon Tès Iminochimik nan Poupou ak tès ADN ansanm. Pale ak pwofesyonèl swen sante ou la sou risk ou genyen epi pou konnen a ki laj pou ou kòmanse fè depistaj. Si ou gen yon risk elve pou gen kansè nan gwo trip, ou ka bezwen fè depistaj bonè, sinon tès sa a ka pa bon pou ou. Pale sou istwa medikal ou ak istwa medikal fanmi ou avèk pwofesyonèl swen sante ou la anvan ou chwazi yon tès, epi di li sa si ou gen nenpòt nan faktè risk sa yo:

- Yon istwa kansè nan gwo trip oswa polip ki ka vin tounen kansè
- Yon paran, frè oswa sè ki gen kansè nan gwo trip oswa polip ki ka vin tounen kansè
- Polipoz adenomatèz familyal (FAP, Familial adenomatous polyposis) oswa kansè kolorektal eredità san polipoz (HNPCC, hereditary nonpolyposis colorectal cancer), yo rele tou sendwòm Lynch
- Kolik ilserez oswa maladi Crohn

KISA? FIT-DNA se yon tès ki fèt ak poupou. Yon analiz laboratwa chèche siy san nan poupou a (sèl) ak ADN ki pa nòmal ki kapab se yon siy kansè oswa polip.

KILÈ? Yo fè tès sa a chak twa (3) ane. Si rezilta yo pa nòmal, ou pral bezwen yon kolonoskopi suivi tousuit apre.

KI KOTE? Ou fè tès sa a lakay ou.

POUKISA? FIT-DNA a detekte siy kansè nan gwo trip ak nan dèyè. Li kapab detekte tou kèk polip, ki se boul ki kapab vin tounen kansè pi devan.

KIJAN? Ou pral jwenn yon tisak nan kourye lapòs ki gen enstriksyon sou fason pou kolekte yon watè antye nan yon resipyan. Ou kolekte yon ti echantiyon nan tib ki vini ak tisak la, epi ou vide likid pou konsève li a nan resipyan an epi fèmen li byen sere. Ou voye tisak la ak echantiyon an nan kourye lapòs bay yon laboratwa pou analize li. Pwofesyonèl swen sante ou la pral pale sou siyifikasyon rezilta tès yo avèk ou.

ÈSKE TÈS LA GEN RISK? Tès sa a gen kèk risk. Ou ka gen enkyetid sou rezilta tès la. Pafwa, yon FIT-DNA ede detekte kansè a bonè. Lòt fwa yo, yon rezilta FIT-DNA p apnòmal, men rezilta yon kolonoskopi suivi ap nòmal. Pale sou risk ak avantaj yo avèk pwofesyonèl swen sante ou la.

KI TÈS DEPISTAJ KI BON POU OU?

DIFERANS KI GENYEN NAN TÈS DEPISTAJ KANSÈ GWO TRIP LA

KALITE TÈS	KOLON-OSKOPI	FIT*	HSgFOBT*	FIT-DNA*
REZILTA TÈS LA				
Kapab detekte kansè nan gwo trip	✓	✓	✓	✓
Kapab anpeche kansè nan gwo trip	✓	*	*	*
Li mande yon tès suivi (kolonoskopi) si rezilta yo pa nòmal	–	✓	✓	✓
PWOSESIS TÈS LA				
Ou fè tès sa a lakay ou	–	✓	✓	✓
Li mande ou pou manyen poupou (sèl)	–	✓	✓	✓
Ou fè tès la yon fwa pa ane	–	✓	✓	–
Ou fè tès la yon fwa chak twa (3) ane	–	–	–	✓
Ou fè tès la yon fwa chak dis (10) ane	✓	–	–	–
Yon pwofesyonèl swen sante fè tès sa a nan yon klinik oswa lopital	✓	–	–	–
Li mande yon rejim espesyal alavèy	✓	–	–	–
Li ka mande yon restriksyon rejim kèk jou anvan	–	–	✓	–
Yo souvan bay anestezi anvan	✓	–	–	–
Se yon pwosedi pou gade anndan gwo trip la	✓	–	–	–
Li gen yon risk pou gen konplikasyon ki ra tankou pèforasyon oswa senyman nan gwo trip.	✓	*	*	*
Li mande pou yon moun akonpaye ou lakay ou	✓	–	–	–

*Si tès sa a montre rezilta ki pa nòmal, y ap bezwen fè plis tès gras ak kolonoskopi. Si kolonoskopi suivi a detekte boul oswa polip ki pa nòmal, retire yo kapab ede anpeche kansè.

DEFINISYON YO:
FIT = tès iminochimik nan poupou
HSgFOBT = tès san ki kache nan poupou abaz gayak ki fèt ak gwo sansibilite
FIT-DNA = tès ADN nan poupou ki gen plizyè sib

KOTE POU FÈ YON TÈS KANSÈ NAN GWO TRIP: Pale ak pwofesyonèl swen sante w la pou pwograme yon depistaj.

PEMAN: Pifò plan asirans yo, tankou Medicaid ak Medicare, garanti tès depistaj kansè nan gwo trip pou moun ki gen risk mwayen yo apati laj 50 lane. Si ou genyen ant 45 ak 49 lane, pwoteksyon pou tès depistaj la varye. Pale ak pwofesyonèl swen sante ou la sou risk kansè nan gwo trip la epi ak konpayi asirans ou an sou zafè pwoteksyon anvan ou fè tès depistaj ou a. Si ou pa gen asirans, ou ka kalifye pou ou enskri nan pwoteksyon ki pa chè oswa ki gratis ti cheri. Ou kapab jwenn asirans gratis ti cheri, fas-a-fas lè ou enskri pou yon plan: Rele **311** oswa voye tèks **CoveredNYC** bay **877877**.

Moun New York ki pa gen asirans yo ka kalifye pou tès depistaj ki pa chè oswa ki gratis.

Pou ou jwenn plis enfòmasyon sou kansè nan gwo trip ak opsyon tès depistaj yo, ale sou nyc.gov/health epi chèche "colon cancer" (kansè nan gwo trip).